

24.9.2019

Työ- ja elinkeinoministeriö

TEM Lausuntopyyntö 06.09.2019, TEM/1291/03.01.01./2019, TEM044:00/2019

**KESKI-SUOMEN TE-TOIMISTON LAUSUNTO KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ
EDUSKUNNALLE LAEIKSI JULKISESTA TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUSTA
ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA TYÖLLISTYMISTÄ EDISTÄVÄSTÄ
MONIALAISESTA YHTEISPALVELUSTA ANNETUN LAIN 9 §:N MUUTTAMISESTA**

Keski-Suomen TE-toimisto pitää kokonaisuutena lakiluonnosta selkeyttävänä ja pitkälti nykytilannetta kuvaavana. Näin on esimerkiksi rekisterinpitäjien roolitukseen liittyen: työ- ja elinkeinoministeriö ei enää toimi rekisterinpitäjänä ja tehtävä on siirtynyt kehittämis- ja hallintokeskukselle (KEHA).

Keski-Suomen TE-toimisto haluaa tuoda esiin joitakin huomioita lakiluonnokseen liittyen (13 luku Työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmä):

Rekisterikohtaiset tiedot (3 §)

Kuten lakiluonnoksessa ja perusteluissa todetaan, URA-järjestelmän käyttötarkoitus on laajentunut työvoima- ja yrityspalvelun järjestämisen lisäksi koskemaan mm. työttömyysturvan viranomaistehtäviä, työvoimakoulutuksen viranomaistehtäviä ja eräisiin vuorotteluvapaalain ja kotouttamislain mukaisia tehtäviä. Monialaisen yhteispalvelun asiakasrekisteri on URA-järjestelmän osarekisteri. 1 ja 2 §:issä on kuvattu kattavasti URAn käyttötarkoitukset. Onko listaus tyhjentävä?

Tietojen tallettaminen, poistaminen ja arkistointi (4 §)

Säilytysajat selkeytyvät nykytilanteeseen verrattuna, kun jatkossa ei olisi enää erilaisia säilytysaikoja, vaan kaikki asiakasta tai palveluntuottajaa koskevat URA-tiedot poistuvat neljän vuoden kuluttua asiakkuuden tai sopimussuhteen päättymisestä, jos ei ole tehtävänä säännöksiin perustuvia tehtäviä hoidettavana tai vireillä olevia asioita. Pohdimme, onko neljä vuotta riittävä aika, jos tulisi asiakkuuden päättymisen jälkeen esimerkiksi kanteluprosesseja. Aiemmin on korostettu, että esimerkiksi työttömyysturvaan liittyvät virheet tulisi korjata viisikin vuotta tapahtuneen jälkeen. Nämä ovat kuitenkin yksittäistilanteita.

Toisaalta henkilöasiakkaan aloittaessa uutta asiointiaan neljä vuotta on parempi nykyisen viiden vuoden sijaan. Tällöin asiakkaan tulee merkittyä

24.9.2019

Oma asiointi -palvelussa kaikki tiedot huolellisemmin ja tarkemmin, kun hänellä ei näy järjestelmässä historiasta heijastuvia ja mahdollisesti muuttuneita tietoja.

Lakiluonnoksen tekstissä todetaan, että asiakastietojärjestelmään tietoja tallettanut taho vastaa tallettamiensa tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta. Yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitaan täsmällisyysperiaatteen toteuttaminen: henkilötietojen tulee olla täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä. Pohdimme, miten ratkaistaan epäselvät tilanteet. Vaikka lain hengen mukaisesti "on toteutettava kaikki mahdolliset kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käsittelyn tarkoituksiin nähden epätarkat ja virheelliset henkilötiedot poistetaan tai oikaistaan viipymättä", voi asiakastilanteessa tulla eriävää näkemystä tai tulkintaa asiakkaan ja TE-toimiston kesken virheellisestä tiedosta. Näissä tilanteissa tilanne todennettaneen URA-tietoihin erilaisia näkemyksinä, kuten tähänkin asti.

Käyttöoikeudet, käyttöoikeuden myöntäminen sekä muuttaminen ja poistaminen (4a, 5 ja 5a §)

Yleisperusteluissa on kohdassa 3 Esityksen vaikutukset maininta, että "henkilöasiakasrekisterin lokitusta laajennettiin muun muassa katselulokien avulla esimerkiksi henkilötietojen hakuun liittyen. Myös terveystietojen käsittelyyn liittyviä lokituksia parannettiin." Lokitietojen kerääminen on tarpeellista ja nykyaikaista. Käyttäjien on tärkeää olla tietoisia lokitietojen keräämisestä, myös tilanteissa, jos käyttöoikeuksia myönnettäisiin muillekin tahoille kuin nykyisille.

URA-järjestelmän käyttöoikeuksien myöntämisen käytänteet muuttuisivat lakiluonnoksen myötä. Nykyään viraston johto hyväksyy käyttöoikeudet. Esityksen mukaisesti käyttöoikeudet myöntäisi KEHA-keskus TE-toimiston ja muiden URAa käyttävien organisaatioiden hakemuksesta. Nykyinen käyttöoikeuksien hakemis- ja myöntämiskäytäntö on sujuva ja nopeahko TOP-portaalin kautta. Monialaisen yhteispalvelun TYPPI-järjestelmän osalta on vielä tarkempi menettely. Virastoissa tiedetään työntekijöiden työn luonne ja käyttöoikeuksien kohdennettu tarve. Miten käyttöoikeuksien hallinnointi muuttuisi, eihän monimutkaistuisi? Sama koskee käyttöoikeuksien muuttamisen ja poistamisen tarpeita ja tilanteita.

Henkilöasiakkaan terveydentilaan sekä työ- ja toimintakykyyn liittyvät tiedot (luku 13, 3§ sekä laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta)

3 §:ssä on täsmennetty nykyiseen lakiin verrattuna tietojen käyttötarkoitus: henkilöasiakasrekisteriin voidaan tallettaa henkilöstä "sellaiset terveydentilaa ja työ- ja toimintakykyä koskevat tiedot, joilla on vaikutusta henkilön työllistymiseen ja jotka ovat välttämättömiä palvelujen tarjoamiseksi hänelle." Tämä täsmennys on hyvä asia. Täsmennys vastaa työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muotoilua. Tosin siinä lakiluonnoksessa korostuu käsite "työtön". Laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta käytetään käsite "henkilö" tai "työnhakija".

24.9.2019

Yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 16) todetaan, että "Esimerkiksi työnvälityksen kannalta voi olla tarpeen merkitä henkilön terveydentilaan liittyvä rajoite, joka estää työskentelyn tietyissä tehtävissä." Näin on tarpeen. Lisäksi haluaisimme rajoitteiden rinnalle tuoda esiin näkökulman jäljellä olevasta työkyvystä. Osatyökykyisillä asiakkailla on toisaalta työn tekemisen rajoitteita ja toisaalta työkykyä muihin tehtäviin. Olisi työnvälityksen näkökulmasta ja asiakkaan ohjaamiseksi eteenpäin oleellista saada myös terveydenhuollon ammattilaisten arvio siitä, missä tehtävissä jäljellä olevaa työkykyä voidaan käyttää ja merkitä nämä tiedot URA-järjestelmään tai osarekisteri-TYPPI-järjestelmään.

Kehittämispäällikkö

Pirjo Raittila-Parkkinen

Palveluesimies

Sirpa Lehto